

ket,
ta-
n-
ak,
nti
ett,

ajgyár

ncu

t jó
eti-
etik

ny-
ra
gben

ban.

ntál"

lvármegyében

Szerkesztési iroda
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pieitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfal János.

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 197. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hír-
s: : detési irodák. : :
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Kedd, augusztus 29.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott telefonjelentései. —

Háborunk Romániával.

— A mai nap hírei. —

Németország hadüzenete Romániának.

Budapest, aug. 29. Berlinből sürgönyzik:

A német szövetségi tanács tegnapi ülésén, amely egy negyedórát tartott elhatározta, hogy Romániának hadat üzennek. Németország a szövetséges ellen intézett rabló támadást meg fogja boszulni.

A román hadüzenetre nem válaszolunk.

Budapest, aug. 28. Bécsből sürgönyzik:

A Presse értesülése szerint, illetékes helyen semmi hajlandóság sincs arra, hogy a román hadüzenetre válaszoljanak.

Bulgária és Románia.

Budapest, aug. 29. Londonból sürgönyzik:

Diplomáciai körökből eredő hírek szerint, Románia a legrövidebb időn belül megüzeni a háborút Bulgáriának.

Budapest, aug. 29. Bécsből sürgönyzik:

Az athéni bolgár követségre, délig nem jött távirat Szófiából, hogy Bulgária megüzenze a háborút Romániának.

Berlinből sürgönyzik:

Az itteni bolgár követségre tegnap késő estig nem jött hivatalos értesítés a bolgár kormánytól Bukarestbe intézendő hadüzenetéről. A hangulat a követségen várakozásteljes volt s nem tartották kizártnak, hogy a hivatalos távirat a hadüzenetről rövidesen beérkezik. Bulgária az új ellenséggel szemben szolidárisan jár el szövetségesével.

Mangra Vazul nyilatkozata.

Budapest, aug. 29. Aradról sürgönyzik:

Mangra Vazul román metropolita Románia hadüzenetével kapcsolatosan a következő kijelentést tette:

— Elvem mindig az volt, hogy előre az egyenes uton. A magyar király jogára alatt éltünk. Évszázadokon át a magyar testvérekkel éltünk haltunk s mindent elkövetek, hogy a magyarok és románok közötti összetartást mi se zavarja. Nincs román Magyarországon, aki a hadüzenet után az összmagyarsággal ne érezne magát egynek.

A romániai helyzet. — Bukarestben félnek a légitámadástól.

Budapest, aug. 29. Bukarestből sürgönyzik:

Lőstől Predeálig az egész vonalon nagy panik uralkodik. A nyaralók zsúfolt vonatokon utaznak haza. A vasútállomásokon óriási a zürzavar. A román tisztviselők Predeálban már szombaton összecsomagoltak s hazautaztak.

Bukarestből sürgönyzik:

A város már elkészült az ellenséges légitámadás fogadására is s az utcai lámpásokat fekete posztóval bevonták. Galacban az ottani palotát berendezték a királyi család számára.

Budapest, aug. 29. Az Est tudósítója táviratozza lapjának, hogy Romániában a népfelkelőket behívták s elhatározták, hogy a zsidókat az első vonalba állítják, mert kémkedésüktől tartanak.

Budapest, aug. 29. A Secolo-nak sürgönyzik Bukarestből:

Romániába állandóan nagyszámú vonat érkezik Oroszországból fegyverrel, lőszerrel telve. Graceanu igazságügyminiszter kijelentette, hogy a román csapatok már csak husz mértföldnyire állnak a bolgár csapatoktól.

A kereskedelmi miniszter beszüntette posta- és táviró forgalmunkat Romániával.

Budapest, aug. 29. A félhivatalos Budapesti Tudósító jelenti:

A m. kir. kereskedelmi miniszter a Romániával való posta és táviró forgalmat beszüntette.

A budapesti román főkonzul elutazása.

Budapest, aug. 29. A budapesti román főkonzul ma vagy holnap elutazik Budapestről.

A franciák örömrivalgással.

Budapest, aug. 29. Zürichből sürgönyzik:

A francia sajtó örömrivalgással üdvözli Románia hadüzenetét. Kijelentik, hogy a román király a világ legkorrektebb embere s Bratianu olyan nagyszerűen játszotta szerepét, hogy még a hozzá legközelebb állók sem ismerték ki magukat. A Petit Parisien Bratianut a „kelet legelragadóbb emberének” nevezi.

Tisza miniszterelnök itthon.

Budapest, aug. 29. Tisza István miniszterelnök ma éjjel Bécsből visszaérkezett Budapestre.

A román hadüzenet előzményel. — Oroszország és Anglia odaígérte Romániának Erdélyt.

Budapest, aug. 29. Bukarestből sürgönyzik:

Az Adeverul jelenti, hogy Romániának Oroszországgal kötött megállapodásait Londonban és Párisban ratiikálták. Ponicaré és Briand személyesen vettek részt a tárgyalásokban. Romániával a szerződést valamennyi szövetséges állam aláírta. Román politikai körökben általában előretudták, hogy Bratianu a háboru mellett foglal állást.

Bukarestből sürgönyzik:

Mint a Moldava írja, a diplomáciai tárgyalás az entente-al pénteken befejeződött. Oroszország és Anglia megígérték Romániának, hogy Erdélyt a román királyság integrans alkotó részének ismerik el, mihelyt csapatai megszállják Szofiát. (?)

Szentpétervárról sürgönyzik:

Augusztus 20-án itt nagy volt az izgalom, mert akkor már tudták, hogy Románia csatlakozik az entente-hoz.

A Rjecs szerint, Románia kijelentette, hogy csak úgy interveniálhat, ha kívánságait teljesítik. Lehetetlen neki egyszerre két fronton harcolnia, ezért biztosítani kell neki, hogy az ellenséget legalább az egyik oldalon foglalkoztatják, hogy közben Románia a másik fronton harcolhasson.

HIREK.

Beírások a nagybecskereki állami elemi népiskolákban.

Nagybecskerek, augusztus 29.

Mint az állami elemi iskolai gondnokság közli, az 1916-17. tanévre a beírások a nagybecskereki áll. el. népiskolákba szeptember hó 1., 2., 3., 4. és 5. napjain lesznek és pedig naponta délelőtt 8-11-ig.

A beírás helyiségei:

Az I. számú iskola részére az árvaház (Német-utca 7. szám);

a II. sz. iskola részére az 1000 koronás jótévégyelet helyisége (Hunyadi-utca 4. sz.);

a III. sz. iskola részére a Juranics-utcai III. sz. óvoda;

a kisegítő iskola részére a TMKE. ingyenes olvasóhelyisége (Váraljai-utca 9. szám).

A tanítás helyiségei, a tanítás kezdete, az osztályok beosztása és egyéb tudnivalók iránt a szülők a beírás alkalmával lesznek tájékoztatva. Minden tanuló 50 fillért fizet beíratási díj fejében, az évvégi értesítőért pedig 40 fillért. Új tanulók az időszakos értesítő-könyveikért külön 18 fillért fizetnek.

A beíratásnál a tanuló szülei vagy gyámja, vagy ennek megbízottja kíséretében tartozik az igazgatónál és az illető osztálytanítónál értesítő-könyvecskéjével, az első osztályba iratkozó a vonatkozó miniszteri rendelet értelmében anyakönyvi tanúsítvánnyal jelentkezni. Egyedül jelentkező gyermekeket fel nem veszünk.

Minden tanuló abba az iskolai körzetbe tartozik iratkozni, amelynek területén lakik.

Ezen beosztás pontos betartására az igazgatók szigorúan ügyelni fognak.

Az újabb miniszteri rendelet értelmében a városi hatóság a kötelesek beiskolázását szigorúan végre fogja hajtani. Ennek folytán figyelmeztetjük a szülőket, hogy gyermekeiket kellő időben okvetlenül irassák be.

Az I. számú (Magyar-utcai) iskolában: beíratásra a következő utcákban lakó tanulók tartoznak jelentkezni:

Német-utca, Lenau-utca, Német-végsor, Kis-utca, Aradáci-ut, Boldogasszony-utca, Kosuth-utca, Kalvária-utca, Eleméri-sor, Honvéd-utca, Szent Vendel-utca, Révai-utca, Atilla-utca, Karácsony-utca, Korvin-utca, Magyar-utca, Sas-utca, Szent Gellért-utca, Hadzsits Lázár-utca, Deák Ferenc-utca, Melencei-ut, azonkívül a város I., II. és III. kerületéhez tartozó külterületek, a vasúti indóházak környékei.

A II. számú (volt központi) iskolához tartoznak a következő utcák:

Váraljai-utca, Szent István-utca, Csáky-utca, Szerb zárda-utca, Kisfaludy-utca, Brankovits-utca, Petrovics-utca, Luther-utca, Báthory-utca, Garay-utca, Jurisics-utca, Dóczy-utca, Nádor-utca, Nicky-utca, Uri-utca, Zápolya-utca, Megyeház-utca, Ferenc József-tér, Hunyadi-utca, Árpád-utca, Jenő herceg-utca, Szerb templom-utca, Gimnázium-utca, Városház-utca, Kinizsi-utca, Eötvös-utca, Gizellapart, Rudolf-part, Martinuzzi-utca, Vásár-tér, Hertelendy-utca, Dugonics-utca, Vilkovics-utca, Szent György-utca, Erdő-sor, Szentmihályi-sor, Kálvin-tér, Széchenyi-part, Mercy-utca, Arany János-utca, Béga-végsor, Bajza-utca, Toldi Ferenc-utca, Rákóczi-utca, Losonczy-utca, Mária Terézia-utca, Bakics-utca, Somogyi-utca, valamint a IV., V. és VI. kerületekhez tartozó külterületek.

A III. számú (Tomaseváci-utcai) iskolába iratkoznak a következő utcákban lakó tanulók:

Erzsébet-tér, József főherceg-utca, Mátyás király-utca, Kölesy-utca, Kazinczy-utca, Vajta-utca, Alkotmány-utca, Korona-utca, Valéria-part, Gabona-tér, Temesvári-utca, Vörösmarty-utca, Juranics-utca, Mészáros Lázár-utca, Petőfi-utca, Tökölly-utca, Écskai-ut, Tomaseváci-utca, Csernovics-utca, Laudon-utca, Aracs-utca, Dugonics-utca, Keve-utca, Szent király-utca, Szilágyi-utca, Horom-utca, Szent Miklós-utca, Vukovics-utca, Batthány-utca, Zsigmondfalvi-sor, Déli-sor, Keleti-sor, a Béga-végsor és a VI., VII. és VIII. kerületek külterületei.

— **Hivatalos jelentések augusztus 28-ikáról.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a haretéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti haretér:

Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg harcvonalára: Magyarország délkeleti és keleti határőrségei tegnap este új ellenségünk, Románia orvul támadva, határőrségeinkkel az első lövéseket váltotta. A vöröstoronyi szorosnál és Brassótól dényugatra és délre fekvő szorosokban ma reggel mindkét részről harcba keveredtek az előcsapatok és katonáink becsapították az első román hadifoglyokat. A Kárpátokban a Kukul-hegytől északnyugatra az ellenség súlyos veszteségei mellett visszavertünk egy erős orosz támadást. Mariampoltól északra is teljes balsikerrel végződött az oroszoknak egy tegnap este végrehajtott előretérése. Mindenütt visszavertük, részben ellentámadással és sok oroszot fogtunk el. Hindenburg vezértábornagy hadseregharcvonalára: Terstjanszky vezérezredes hadserege egy orosz támadási kísérletet megfiúsított. Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Olasz haretér:

A Caaciolon tegnap újra heves harc folyt, miután az ellenségnek egy támadása már tüzezségünk tüzeiben megfiúsult, este egy olasz osztag erős tüzezségi támogatással behatolt a hegyesúcsra levő állásunkba. Ma reggel ellentámadásunk újra kiüzte az ellenséget. A tengeremelléki harcvonalon a Monte san Michele és Novavas vidéke az olasz tüzezség élénk tüze alatt állott.

Délkeleti haretér:

A cs. és kir. haderőnél nincs nevezetesebb esemény.

A német nagy főhadiszállás jelentései:

Nyugati haretér:

A Somme-területen nyugati ellenfeleink este és éjjel jelentékeny erők harcbevetése mellett bőséges tüzezségi előkészítés után ujjal erőfeszítéseket tettek, hogy vonalainkat a folyótól északra áttörjék. A Thiepvál, Mouguet és Delville-erdő, a Ginchy-arcvonal ellen több ízben angolok, a Maurepas és Clairly közti állásunk ellen franciák indéztek rohamot. A támadások részben közelharc után, részben ellentámadásunk folytán megfiúsultak. Mouguet-majortól dényugatra és a delvillei-erdőben kis árokrezsekben még folyik a harc. A nyugati arcvonal több részén az esti órákban a labassei-csatorna mindkét oldalán és a Maas keleti partján folyt élénk tüzezségességű eltekintve nem volt lényeges esemény.

Keleti haretér:

Hindenburg vezértábornagy arcvonalára: Lennewaddenél egy járőrvállalkozás két tiszt és harminchétfőnyi legénység foglyul ejtését eredményezte Szvininchytől északkeletre a lucki ivben osztrák-magyar csapatok orosz osztagok támadásait visszaverték. Károly főherceg lovassági tábornok arcvonalára: A Dnyestertől északra este tetemes orosz erők támadtak. Az ellenségnek kezdetben Delejovánál elért sikerét éjjeli ellentámadásunkkal teljesen kiegyenlítettük. Odább északra Foustobabi és Zeivalow között támadó orosz csapatok zárótüzünk hatására alatt nem tudtak rohamállásaikból kifejődni. A Kárpátokban az oroszoknak a Kukul-tól északnyugatra húzódo herygerinc és Sary-Wyczina ellen intézett előtöréseit visszavertük. Erdély határán román foglyokat szállítottak be.

Balkán haretér:

A Moglena-arcvonalon a bolgárok elfoglalták a Zborskotól délre emelkedő magaslatokat. A Tsche-ganska-Planinnán szerb ellentámadások megfiúsultak.

— **Katonai elismerés** A temesvári hadtestparancsnokság Geschek Janos cs. és kir. századosnak, a 29. gy. ezredbeli hadkiegészítő parancsnokság előadójának, kitünő szolgálataiért írásbeli elismerését fejezte ki.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága holnap augusztus 30-ikán, szerdán délelőtt 10 óra-

kor tartja augusztus havi rendes ülését a vármegyeházán.

— **Katonai kinevezések.** A király S w o b o d a Sándor pancsovai th. rendőrkapitányt népfőlkelő főhadnaggyá nevezte ki. Swoboda Sándor jelenleg a kruseváci parancsnokságnál mint vezető kerületi polgári biztos teljesít szolgálatot.

A király az augusztusi katonai kinevezések során kinevezte a 12. gyalogezredhez hadnaggyá Kálmán Bélát a Mária Terézia katonai akadémia hallgatóját, továbbá kinevezte a hadügyminiszter zászlóskká Gibas Emil és Neupauer Pál budapesti hadapródiskolai növendékeket.

— **Beírások az áll. felső kereskedelmi és polgári fiúiskolákba.** A helybeli áll. felső kereskedelmi iskolában a javító vizsgálatok szept. 10-én délelőtt 8 órakor kezdődnek. A beírások szept. 11., 12. és 13-án mindenkor délőtt 8-11 óráig tartanak meg. A rendes előadások szept. 15-én kezdődnek. Az intézetnek folyó tanévi helyiségei a rendőrkapitánysági épület I. emeletén vannak.

A helybeli polgári fiúiskolába (Eötvös-utcai iskolába, a beírás az I. osztályba szept. 11-én, a II. osztályba 12-én és a III-IV. osztályba 13-án d. e. 8-11-ig lesz; a javító-, felvételi- és tantervkülönbözeti vizsgálatokat szept. 11. és 12-én d. u. 2 óratól kezdve tartják meg, a tanítás pedig szeptember 15-én kezdődik.

— **Katonai kitüntetés.** A király Nagy-vinszky Iván tart. őrmester, nagybecskereki fodrászmesternek, az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataiért a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Beírások a zárdaintézetbe.** Az 1916-17. tanévre szóló beírások a helybeli rk. zárdaintézet 6 osztályu elemi, 4 osztályu elemi magániskolában, a polgári leányiskolában s a női kereskedelmi tanfolyamban (a két utóbbinál helyben lakó tanulók számára) szeptember hó 1., 2., 3 és 4-én d. e. 8-12-ig, d. u. 3-6-ig eszközöltek. Szeptember 5-én Veni sancte. A tanítás a polgári iskolában s a női keresk. szaktanfolyamban a csanádi püspöki főtanhatóságnak, az idevonatkozó miniszteri rendelet alapján tett intézkedése folytán, csak szept. 15-én kezdődik. Javító-, pótló- és különbözeti vizsgálatok augusztus hó 31-én tartatnak meg. Vidéki polgári és keresk. szaktanfolyami tanulókat szeptember 11-14-ig is vesz fel az intézet. — Az igazgatóság.

— **Adomány.** Özv. Hajduska Lászlóné bégaszentgyörgyi lakos a bíróság előtt tanuként történt kihallgatása alkalmával a részére megállapított 10 koronát a nagybecskereki Patronage-egyesületnek ajándékozta, amelyért ezutól mond köszönetet az egyesület elnöksége.

— **Beírások.** A nagybecskereki Messinger Karolin-féle leánynevelő-intézet elemi-polgári- és kereskedelmi irányu továbbképzőtanfolyamán a beírások az 1916-17. iskolai évre szeptember 1., 2., 3., 4 és 5-én eszközöltek az intézet épületében Nádor-utca 5. Javítóvizsgálatra augusztus 30-án d. u. 2 órakor kell jelentkezni. Az előadások szept. 6-án „Veni sancte és istentisztelettel kezdődnek. — Igazgatóság.

— **A nagybecskereki tengeri-olajgyár katonai igazgatása.** A városi hatóság közhírré teszi, hogy az Országos Helyszelvetkeznek helyben épülő tengeri-olajgyártelepe az 1912. évi 68. t.c. 18. §-a alapján a haderő rendelkezése alá vonatott, tehát annak összes alkalmazottai katonai fegyverem és rendelkezés alatt állanak.

— **Hősi halált halt ötös honvédtisztnek.** Az 5. honvéd gyalogezred tisztikara a következő gyászjelentést adta ki:

A m. kir. szegedi 5. honvéd gyalogezred tisztikara bajtársi megilletődéssel tudatja, hogy a Haza hősi védelmében a haretéren, Király-ért és Hazáért ezredünk tisztikarából újabb hősi halált haltak: dr. Kiss Pál népfőlkelő főhadnagy, a b.onz katonai érdemérem tulajdonosa, Teván István, a bronz katonai érdemérem tulajdonosa és Ormay Béla tartalékos hadnagyk. Lánya József népfőlkelő hadnagyk. Sommer Endre tartalékos zászlós.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZINHÁZBAN.

Telefon 330.

Kedden, augusztus 29-én az ötödik kaland. Csütörtökön, augusztus 31-én a hatodik kaland.

A világhírű Amerikan Cinema remek felvétele.

Minden előadás egy befejezett cselekmény.

Amerika leánya.

Egy dollárkirálynő csodálatos kalandjai 15 fejezetben. Irta Charles Goddard. Előadják a leghíresebb amerikai színészek.

Az előadások mindenkor délután 6 órakor és este 9 órakor rendes helyárrakkal lesznek megtartva.

endes ülését a vár-

ek. A király S wo-
b. rendőrkapitányt
vezte ki. Swoboda
parancsnokságnál
ári biztos teljesít

katonai kinevezé-
2. gyalogezredhez
t a Mária Terézia
at, továbbá kine-
szlósokká Gibas
budapesti had-

első kereskedelmi
helybeli áll. felső
javító vizsgálatok
or kezdődnek. A
12. és 13-án
tartatnak meg.
15-én kezdőd-
névi helyiségei a
emeletén vannak.
iskolába (Eötvös-
s az I. osztályba
12-én és a III-
11-ig lesz; a ja-
nbözüeti vizsgálá-
2 órától kezdve
szeptember 15-én

A király Nagy-
ster, nagybecske-
ellenség előtt tel-
a koronás ezüst

intézetbe. Az
atások a helybeli
lemi, 4. osztályu
gári leányiskolá-
folyamban (a két
k számlára) szep-
e. 8-12-ig, d.
szeptember 5-én
gári iskolában s
ban a csanádi
devonatkozó mi-
ntézkedése foly-
k. Javító-, pótló-
usztus hó 31-én
és keresk. szak-
ber 11-14-ig is
zgatóság.

uska Lászlóné
ség előtt tanu-
mával a részere
nagybecskereki
kozta, amelyért
egyesület elnök-

becskereki Mes-
5-intézet elemi-
u továbbképző-
916-17. iskolai
és 5-én eszkö-
Nádor-utca 5.
án d. u. 2 óra-
sok szept. 6-án
l kezdődnek. —

engeri-olajgyár
si hatóság köz-
Hitelszövetke-
olajgyártelepe az
apján a had-
vonatot,
almazottai
endelkezés

honvédtisztek.
tikara a követ-

ed gyalogezred
el tudatja, hogy
retében, Király-
arából ujjban
Pál népfelkelő
demérem tulaj-
onz katonai ér-
a y Béla tartal-
zsef népfelkelő
talékos zászlós.

telefon 330.
kaland.
ény.

szek.

Bodai István és Poreé Ferenc, az I. osz-
tályu ezüst vítezései érem tulajdonosai, Dá-
niel Mihály és Szamos István, a II. osz-
tályu ezüst vítezései érem tulajdonosai. Ba-
sics Pál és Alexander Géza tartalékos
hadapródok. A harctéren elvérzett hős bajtár-
saink emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni és
neveik, mint a hazaszeretet, hűség és kötele-
ségjelölés példái, ezredünk történe-
tében örök halhatatlanságban fognak élni.
Megdicsőült hős bajtársaink nyugalmat fegy-
vereink győzelme adja meg!

— **A zászlóaljparancsnokság telefonja.**
A helybeli zászlóaljparancsnokság irodájának
augusztus 29-ikétől kezdve 94 sz. a. saját
külön telefonja van úgy a helyi mint az inter-
urbán forgalomban.

— **Halálozás.** Martin Fülöp nyugal-
mazott áll. el. iskolai igazgató hosszas szen-
vedés után 63 éves korában Pancsován el-
hunyt. Temetése aug. 25-én ment végbe. A
sírál Szalai Pál igazgató mondott megható
bucsubeszédet.

— **Iskolai beírások.** Mint a pancso-
vai áll. polgári fiúiskola igazgatósága közli,
a pancsovai polgári iskolában a beírások szept.
11, 12, 13 és 14-én lesznek s a tanítás 15-én
kezdődik.

A szegedi III. ker. áll. polgári fiúisko-
lában — mint az igazgatóság velünk közli —
a beírások szintén szept. hó 11, 12, 13 és
14-én d. e. tartatnak meg az iskola helyisé-
gében Boldogasszony-sugarút 6. sz. a. Javító-
vizsgák: Szept. 9-én d. e. III-IV. oszt., szept.
10-én d. e. I-II. oszt. Az iskolai év szept.
15-én d. u. 2 órakor kezdődik.

— **Pamufonálkészetek felajánlása.** A
temesvári kereskedelmi és iparkamara figyel-
mezteti az érdekelteket, hogy azok, akiknek
birtokában angol 20-26 finomsági számokban,
motollálva, kopszok vagy hengeres kereszt-
csévék alakjában nyers, egy- és kétszálú pamut-
fonalak vannak, kötelesek egész készletüket
legkésőbb f. évi szeptember hó 2-ig a Pamut-
központ R. T.-nak megvételre felajánlani. Azok
viszont, akiknek ilyen készletek csupán őrize-
tében vannak, kötelesek készletüket a minőség,
mennyiség és a raktározás helyének pontos
megjelölésével ugyancsak az említett időig a
Pamutközpont R. T.-nak (Budapest, V. Szé-
chenyi-utca 1.) bejelenteni. A bejelentés el-
mulasztása súlyos büntetést von maga után.

— **Kérelem a közönséghez.** A nagy-
becskereki vöröskereszt vasuti nyugvó
állomásának vezetője kéri a közönséget,
hogy a nagybecskereki vöröskereszt-egy-
let vasuti állomásán átvonuló beteg és
sebesült katonák részére cigarettát ado-
mányozni sziveskedjenek. Az adományok
Bakalovich Plátóhoz, a nyugvó állo-
más gondnokához (Megyeház) küldendők.

— **Adakozunk az elesett hősök özve-
gyei és árvái javára! Hadsegélyező Hiva-
tal főpénztára, Képviselőház.**

A háborus Bulgáriában.

Egy volt nagybecskereki tanár tanulmány-
útja.

— Harmadik közlemény. —

Egy rózsaszál.

A népek jellemét, lelkét, épen úgy, mint
az egyes emberét is kicsiny, látszólag jelen-
téktelen dolgokból ítélni lehet meg a legjobban.
Elmondok most egy történetet, egy kis rózsas-
zálról, amelyet engesztelésül, bájos női kéz
nyújtott át nekem. Ez a kis virág egy egész
nemzet lelkéből sarjadt, egy nemesen érző
népnek a szíve volt a melegágya. Innen tépte
ki a szép asszonyi kéz, keblemre tüzvén azt,
mint fiatal hazája lelkiismeretének, lovagias-
ságának gyönyörű szimbólumát...

Bár csak délelőtt 10 óra van még, a me-
leg máris szinte elviselhetetlen. A bolgár fő-
város lakosságának tesintete a Vitosára tapad;
a hegyóriás ormait övező felhők szorából lesz-e
ma áldáshozó eső? A kávéházak zsufolva van-
nak; aki csak teheti hűsítő árnyékot keres. En
a „Városi kert“ lombos sétatányain találok me-
nedéket. Egy padon ülve, bágyadtan nézek ma-
gam elé. De a magamfajta öregedő diák nem
maradhat sokáig tetlenül. Előveszem a francia-
bolgár nyelvkönyvemet és kutatom a bolgár
rendhagyó igeragozás titkait. Mellettem fiatal
katona ül. Érdeklődve figyelni munkámat. Majd
így szól hozzám:

— Uram, látom, hogy Ön idegen... Bol-
gár nyelvet tanul ugy-e? Nagyon boldog vol-
nék, ha elfogadná szolgálataimat... De előbb
engedje meg, hogy bemutatkozzam. Todor

Todor Christoff a nevem, mérnök vagyok. Ta-
nulmányaimat Brükselben végeztem és
amint látja, elég elfogadhatóan beszélek fran-
ciául. Jelenleg a tartalékos tisztiskolának va-
gyok a hallgatója. Két hét múlva felavatnak,
aztán visszamegyek a frontra... És ön? Ön
francia?

— Magyar vagyok. — Mondám. — Mind-
össze három napja vagyok az Önök szépséges
fővárosában. Bolgár nyelvet jöttem tanulni.

— Szép, szép — felelé mosolyogva. — Az-
után hozzáteszi: — Magyarok és bolgárok, hi-
szen mi rokonok vagyunk.

Ez a tudat nemesak az intelligenciában,
hanem a bolgár nép mély rétegeiben is gyöker-
ret vert már.

— Mi turániak vagyunk. Harcias őseink a
Volga mellékéről költöztek ide. Innen a „Bol-
gár“ név is. Csak a v betű változott át b-vé.
Mint katona nép, leigáztuk az itt talált szlávo-
kat, megszerveztük őket, de fevettünk a ma-
gasabb kulturájukat.

Nyelvileg szlávokká lettünk. De fajilag tu-
rániak maradtunk, akárcsak Önök.

Különb, hogy rokonok vagyunk, bizo-
nyítja a két név is: bolgár, magyar. A régi
turáni nyelvben e szó: ár hóst jelentett. Bol-
gár tehát nem egyéb, mint a Volga mellőli hős,
Magyar, Madzs vidékről (bizonyára régi turáni
város) származott hős. De lássa, ha fajilag
nem is volnánk rokonok, azzá tenne bennün-
ket népeink karaktere közt észlelhető esodá-
latos hasonlatosság. En a bolgárokat Kelet ma-
gyarjainak, a magyarokat pedig Középeurópa
bolgárainak tartottam mindig... Mindig na-
gyon jó véleményem voltam Önök felől,
politikai küzdelmüket mindig a legnagyobb ér-
deklődéssel kísértem...

Megköszöntem a fiatal bolgárnak rólunk
alkotott jó véleményét. Azután munkához fog-
tunk. Delet rég elharangozták már, mikor a
tanulást abbahagytuk.

— Hol ebédel — kérdé improvizált ta-
nárom.

— A „Panah“-ban. Mondom.

— A Panah-ban! Az nagyon drága hely;
bár elismerem, hogy elsőrangú vendéglő...
Igaz, igaz, hogy a konyha német és cukruk is
van még... De ha megengedné elvezetném
Önt egy tisztán bogár vendéglőbe, ahol meg-
ismerkedhetne nemzeti ételünkkel. Azután
meg olcsóbb is...

Megköszöntem szíveségét. Elindultunk. A
vendéglőbe érve, feltűnt nekem, hogy a fiatal
katona „vigyáz!“-ba vágta magát a legmaga-
sabb rangú tiszt előtt és bolgár nyelven mon-
dott neki valamit. Azután betértünk egy ki-
sebb terembe, hogy helyet foglaljunk egy asz-
talnál.

— Mit jelentett felebbvalójának? kér-
dém kíváncsian.

— Engedélyt kértem, hogy itt ebédelhes-
sek... A mi előírásunk meghagyja a kato-
nának, hogy mielőtt vendéglőben, vagy kávé-
házban helyet foglalna, engedélyt kérjen az
ottlevő legmagasabb rangú felebbvalójától.

Megrendeltük az ebédet és evés közben sok
mindenről elbeszélgettünk. Egyszerre csak
egy hatalmas termetű öreg ezredes lép a te-
rembe, egy déleg kapitány és ez utóbbi ifju
nevének kíséretében. Ugyanannál az asztalnál
foglaltak helyet. A fiatal asszony elegáns blu-
zát, gyönyörű virágoskor díszíti. Barátom fe-
szesen tiszteleg, majd ismét elfoglalja helyét
és tovább beszélgettünk. Irodalomról, művé-
szetről, asszonyokról, háborúról. Közben fel-
tűnt nekem, hogy az öreg ezredes nagyon szí-
goru, szinte gyanakvó tekintetet vet reám.
Megvallom, rosszul esett nekem. Ez volt az
első bizalmatlan és rigurózus tekintet, amellyel
Bulgáriában találkoztam. Elköltvén izletes
ebédünket, egy darabig maradtunk még és
azután távozni készültünk. De az ezredes ur
intett barátomnak, aki ismét feszes pózba ve-
ve magát, várta szigorú felebbvalójának pa-
rancsát. En kimentem a helyiségből és a ven-
dégelő előtt fel- és alájárva, türelmetlenül vár-
tam barátomat. Körülbélül tiz per: telt el és én
már rosszat kezdtem sejtteni, amidőn kinyitott
az ajtó és megjelent az én fiatal katona bará-
tom, egy gyönyörű üde rózsaszálát tartván
kezeiben. Feléje közeledtem. De mennyire el-
csodálkoztam, amikor barátom, mintha valami
magasrangú katonatiszttel állana szemben, vi-
gyázba vágta magát előttem is, a szerény fel-
mentett „cibil“ előtt és e szavakat mondta:

— Az ezredes ur parancsából tiszteleg Ön
előtt tanár ur! Az ezredes ur végtelenül saj-
nálja, hogy olyan barátságatlanul, olyan kom-
moran nézett Önre. De azt hitte, hogy Ön fran-
cia, egy ellenséges nemzet fia...

De amikor megtudta, hogy Ön magyar,
hogy Ön bolgár nyelvet jött tanulni főváro-
sunkba, igen fájlalta tévedését és megbízott
engem, hogy — megadván Önnek a teljes ka-

tonai tiszteletet — nevében boesánatot kérjek.
Nem szeretné, hogy neheztelő szívvel gondol-
jon vissza reá... Önagsága pedig engesztel-
lésül, küldi Önnek ezt a rózsaszálát...

Igaz történet, megható történet és illatos,
mint egy egész rózsaező...

Jakab Dávid.

Szerkesztői üzenet.

D. P. Nagybecskerek. Panaszával első
sorban tessék az egyesülethez fordulni. Bi-
zonyos, hogy a panasz orvoslást nyer.

Bánlaki főszolgabírótól.

4313-916. szám.

1177-2

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye bánlaki járásához tar-
tozó Istvánvölgy és Györgyháza községeket
mágnában foglaló, nyugdíjazás folytán megürese-
dett istvánvölgyi körjegyzői állásra pályáza-
tot hirdetek.

A körjegyzői állás javadalalmazása:
Istvánvölgy községtől: Törzsfizetés 1400 ko-
rona, drágasági pótlék 120 kor., utiátalány 200
korona.

Györgyháza községtől: Törzsfizetés 1000 ko-
rona, drágasági pótlék 120 kor. és utiátalány
200 korona.

Mindkét községet egyenlő arányban ter-
helő ötvenként négyszer ismétlődő évi 200
korona ötödéves korpótlék.

Istvánvölgyön a községében szabad lak-
kás a szükséges mellékhelyiségekkel, udvar és
házikert haszonélvezetével.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást el-
nyerni óhajlják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a
és illetve az 1900. évi 20. t. c. 3. §-ában előirt ké-
pesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt
kérvényeiket hozzám folyó évi szeptember hó
10-ig nyújtsák be.

A választás határnapját később fogom ki-
tűzni.

Bánlak, 1916. augusztus 24.

Dr. Ürményi, főbíró.

Hirdetés.

Bégaszentgyörgy községe a község
belterületén létesítendő 4, esetleg 6
mélykut furása és teljes felszere-
lésére pályázatot hirdet.

Kimerítő részletes ajánlatok 1916. évi
szeptember hó 15-ig beadhatók.

1179-32

Községi előljáróság.

Ácsmestereket,

akik vasbeton ta-
lajborítási mun-
kában jártasak,
80 fillér óránkénti
munkabéttel,
keres a

Nagybecskereki Olajgyár
Építési Irodája.

Olcsón kapható

keveset használt és jókarban levő

egy 2/3 lóerejű elektromotor
egy 2 köbméteres víztartány
egy áttétel és
egy vízszivattyu

Welter Jánosnál

Temesvár, Erzsébet-város,
Tírol utca 63. szám.

1178-11

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fkg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butargyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Göttsmann Jakabné és fiai, Kültel

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 2.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Ékszerészek:

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Koesis E., Megyeház-utca, a m. kir. posta-
épülettel szemben.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Háló, kötéláru kereskedés:

Konkoly Róza I. és Testvérei, József Fő-
herceg-utca 5.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműáru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sírkórártár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferencz József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoini Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyás, Otthon-söresarnok.
Tóth és Norizsán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket

jutányos árért közli

Torontál

pel. napilap kiadóhivatala.